

„... mit mondhat erre a növényvédős?”

1. rész

Növényvédősként az országot járva és a vetéseket figyelve arra gondoltam, sok kolléga kaphat kellemetlen kérdéseket az idén a főnöktől, megrendelőtől, kollégáktól. Valószínűleg gyomosabbak lesznek a szokásosnál a kukoricák és napraforgók, fuzáriummal erősebben fertőzöttek a búzák. Viszont rögtön azon kezdtem gondolkodni, hogy vajon ebben mennyi a növényvédős felelőssége, és mennyi az egyéb tényezőké. Így született ez a szubjektív írás, amely a növényvédős társadalommal szemben tudatosan és vállaltan -pozitívan- elfogult, ugyanakkor többé kevésbé igazságtalan a cikkben található más szereplőkkel szemben. Ha az ilyen kombináció zavarna kedves olvasó, kérlek ne folytasd az olvasást.

Honnan is kezdjem a mondandómat? Talán onnan, hogy a közhiedelemmel ellentétben -szerintem- a növényvédelem, és különösen az eredményes növényvédelem, nem azonos a permetezéssel! Ez egy lépése a növényvédelemnek, nagyon fontos lépése, mulhat rajta eredményesség vagy eredménytelenség, de mégiscsak egyetlen eleme a dolognak. Ettől sokkalta összetettebb a történet! Talán kezdjük példaként a kalászfuzáriózis kérdésével. Sajnos az évjárat alakulása azt valószínűsíti, hogy a szokásosnál erősebben fertőzött lehet a betakarított búzáink. Ez vajon csak a növényvédősön múlna? Aligha! Robbanásszerűen terjed a forgatás nélküli talajművelés. Szeretik a giliszták (bővebben a talaj élő alkotói), szeretik a növények, szeretik a gazdák (kevesebb gázolajfelhasználás), szeretik a gépgyártók (még több eladott gép). Kérdezhetnénk, mi köze a két dolognak egymáshoz? Növényvédősként megtanították velünk, hogy számtalan kórokozó esetében, így a fuzárium-fajok esetében is, a talajfelszínen maradó fertőzött növényi maradványok fokozzák a fertőzésveszélyt. A kórokozó elleni védekezés első, alapvető agrotechnikai lépése a növényi maradványok leforgatása. Ha ez elmarad, az óriási számú szaporítóképlet jelenléte miatt csak idő és időjárás kérdése, hogy mikor és mekkora lesz a fertőzés mértéke. Olyan évjáratban, mint az idej, ami költséget megspóroltunk esetleg a szántáson, azt most ráfizetjük a növényvédelemre. Azaz, megtennénk, ha rá tudnánk menni a földekre, és el tudnánk végezni a kalászdédelmet. De nem tudunk! Kié lesz a felelősség, ha az átvevő visszadobja a tételt fuzáriumfertőzöttség miatt?? ...mit mondhat erre a növényvédős?! Nem kellett volna esetleg őt is megkérdezni a művelési rendszer változtatása előtt?

Maradva a kalászfuzáriózisnál. Szárazon indult az évjárat, nagyon vártuk az esőt, várták a növényeink is. A búzák szinte mindenhol gyengén fejlődtek, nem sok mindent lehetett kinézni belőlük. Ilyenkor azonnal jön a kérés/utasítás/figyelmeztetés, visszafogni a költségeket. Nincs első gombaölözés, mert minek, nincs szárszilárdítás, úgysem nő a szár, szalmánk sem lesz, minek. Aztán

telik-múlik az idő, bejön a csapadékos május, elindulnak a levélbetegségek, a zivatarokban összedőlnek az állományok. A megdőlt búzában szinte borítékolhatóan magas lesz a fuzáriumfertőzés mértéke, ami a megdőlt részek arányától függően nehezen eladhatóvá tehetik akár a teljes tábla termését. Ráadásul a megdőlés komolyan lelassítja a betakarítást is, amit mindenki rosszul visel. Ezért vajon ki lesz a felelős? Emlékszik majd bárki a nyár során, hogy a növényvédős tavasszal azért hadakozott, hogy csak legyen meg az az első gombaölőzés és legalább egy olcsó szárszilárdító anyagot szórhasson ki? Senki nem fog rá már emlékezni! ... mit mondhat erre a növényvédős? Semmit, megszokta már.

Tovább feszítve a kalászvédelem kérdését! Óriási segítség lenne az ilyen évjáratokban, amikor csak csipegetjük a hektárokat, többet vonulunk ki-be, mint dolgozunk, ha a permetezési kapacitásba lennének tartalékok. Tisztelet a kivételnek, de a legtöbb gazdaságban alultervezett a permetezési és/vagy a kiszolgáló kapacitás, de minimum ki van feszítve. Elismerem a zöldsárga „nagyvasak” sokba kerülnek, kell rájuk a pénz, meg hát a gépudvarban is jobban mutatnak, mint a szegény növényvédő gépek, „megéri” a vonóerőkapacitást növelni, akár a kihasználatlan tartományban is. Pedig érdemes lenne számolni, az elmaradó, vagy nem optimális időben elvégzett növényvédelmi beavatkozásokból származó kár (terméskiesés és/vagy minőségromlás) már egy közepes gazdaságban is néhány év alatt elérheti egy hagyományos permetező árát, vagy akár meg is haladhatja azt.mit mondhat erre a növényvédős? Azzal dolgozunk, ami van.

Térjünk rá a fentiekben felvetett másik témára, a kapás kultúrák gyomosodására. Rögtön adja magát itt is a kérdés, csak és kizárólag a növényvédős a felelős azért, ha gyomosak a táblák? Ha felületesen szemléljük, és azt gondoljuk a növényvédelem csak a permetezés, akkor akár rá is lehet mondani, hogy igen. Azért hadd vitatkozzam ezzel! Itt is kezdhetjük a sort a forgatás nélküli talajműveléssel. Az ilyen területeken gazdálkodó kollégák a megmondható, hogy az eddigi tapasztalatok szerint nő a magról kelő egyszikűek fertőzése, fokozódik az évelőprobléma (acat és fenyércirok egyaránt). Azt gondolni, hogy ebben az esetben nem kell a rendszer egy másik pontján többletköltséget vállalnunk a kezdeti spórolásért, valószínűleg hibás gondolkodás. Az elmúlt évtizedben a tavaszi csapadék elmaradása miatt már leszoktunk a pre kezelésekről. Hozzájárult ehhez az is, hogy ha évelők vannak a területen, akkor a poszt gyomirtást semmiképpen sem ússzuk meg. Pedig az ilyen évjáratokban, mint az idej, milyen jól jönne, ha legalább a területünk egyes részeit lekezelhettük volna vetés után, és így biztonságban tudnánk gyomosodás szempontjából! Lényegesen több időnk lenne a poszt kezelése elvégzésére, nem kellene azt lesnünk állandóan, hogy mikor mehetünk rá végre a talajra! Persze a pre kezelése eredményességéhez jó talajmunka szükséges, hogy a „rögárnyék” hatás ne vigye el a rossz hatékonyság irányába a kezelést. Ezt tudja a növényvédős, talán mondja is, de a válasz száraz években sokszor az, hogy nem szárítjuk, nedves években pedig, hogy nem gyúrjuk, nem galacsinozzuk a talajt, a közbenső években pedig, hogy nincs rá idő. Na, itt aztán a pre kezelés elmarad, és várjuk a jószerencsét, hogy időben elvégezhessük a poszt gyomirtást. Sokszor

persze nincs ezzel baj, de bizony beesnek olyan évek, mint a mostani, amikor egyszerűen nem tudunk a földekre menni! A végeredmény micsoda? Gazosak lesznek az állományok, és később már senki nem fog emlékezni arra, hogy a növényvédős azért nem csinált pre kezelést, mert tudta, úgysem lenne hatékony ilyen talajmunkával, vagy éppen mert megtiltották neki. ... mit mondhat erre a növényvédős?

© AgrárUnió

Ha már talajmunka! A sorközművelés örvendetesen elterjedt beavatkozássá lett, a tápkultivátorozás kifejezetten hatékony beavatkozás a jobb termésért. De a kultivátorozásnak haladnia kell, amennyire csak lehet, gyorsan kinő alóla a kukorica és a napraforgó. Igen ám, de ha gazos az állomány, akkor 30/50/100 méterenként meg kell állni, és letakarítani a kapákról a feltorkollott gyomokat, különben azok szépen kitörlik a sort, és több kárt csinálunk, mint hasznot. Ha a gépkezelő területteljesítményben dolgozik, akkor bizonyára ettől igencsak ideges lesz, én is az lennék. Ezért aztán mindenki vasvilla szemekkel bámulja a növényvédőt, hogy miatta nem halad a munka, mert gazos a terület. Azt olyankorra mindenki elfelejti már, hogy korábban hiába kért még egy sor talajmunkát a területre, mert tudta, a harminc centis ebszékfűvel, ezzel-azzal ő már nem fog tudni mit csinálni, azt csak „vassal” lehet kiirtani. Persze, vetés után leglifozátozza az időközben 40-50 cm-esre megnőtt gazokat, de attól azok csak elpusztulnak (jobb esetben), de a területről el nem tűnnek. Persze, hogy nem fog tudni elmenni ott a sorközművelő kultivátor. Az is feledésbe merült már, hogy előző években nagyon szeretett volna tarlókezelést csinálni azon a táblán, ahol most az aprószulák tömeges fertőzése miatt esélytelen a sorközművelés, de költségre, gépkapacitásra, akármire hivatkozva nem kapott rá lehetőséget. Marad tehát a piszkálás, hogy miatta nem halad a munka. ... mit mondhat erre a növényvédős?

Talán nincs is a tavaszi időszakban olyan részese a növénytermesztésnek, aki több döntést hozna meg, mint a növényvédős. Mit, mivel, mikor, kombinációban, adjuválva stb., stb. sorolhatnánk még. Nagyon jó lenne, ha ezekhez a döntésekhez kellő segítséget kapna! Kérdezem is, van ilyen segítség?

AgrárUnió - SF

(Cikkünk még nem ért itt véget, rövidesen folytatása következik!)